

Oulun kaupungin ja PPSHP:n integraatio

Aluevaltuusto 30.5.2022

sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisjohtaja Kirsti Ylitalo-Katajisto

OULU

Oulu Capital
of Northern
Scandinavia

OYS⁺2030 Maailman älykkäin sairaala

Integraatio selvitys v. 2018 alkaen

Yhteinen tieto ja tiedonkulku

Asiakaskeskeiset, sujuvat ja ammattitaitoiset hoito- ja palveluketjut

Kustannusten kasvun hillintä

Toimintatiedot mahdollistavat asiakaskohtaisen kustannustiedon saamisen koko hoito- ja palveluketjussa perustasolta erikoishoitoon.

Tausta ja tietopohja Ouka-PPSHP-selvityksessä

Asiakkaiden segmentointiin käytettäviä muuttujia ovat muun muassa

- ikä
- asuinalue
- diagnoosi tai käyntityyppi
- palvelun järjestämistapa (oma tuotanto, ostopalvelu, palveluseteli)
- palvelurakenne (avo-, asumis- ja laitoshoido)

Reaaliaikaisen tiedonkeruun ja tietojen yhdistämisen sähköisesti mahdollistaa johdon tietojärjestelmä (DW-tietovarasto).

Organisaattoriippumattoman palvelukokonaisuusmallin avulla saadaan tuotettua kunkin asiakassegmentin asiakkuuden kokonaishinta.

Malli varmistaa toistettavuuden ja pitkän aikavälin seurannan luotettavuuden.

OULU

Oulu Capital
of Northern
Scandinavia

OYS⁺2030 Maailman älykkäin sairaala

Mitä data kertoo yli 75-vuotiaiden oululaisten sote-palveluiden käytöstä?

Yli 75-vuotiaista (n= 13 118) **lähes kaikki (99,6%) ovat olleet jonkin palvelun piirissä vuonna 2018**

- Hoitajan ja lääkärinvastaanotolla on käynyt n. 78 %
- Suurin osa (n. 66 %) on myös ollut hoidossa somaattisessa erikoissairaanhoidossa
- Ikäihmisten sosiaalipalveluiden piirissä on ollut n. 39 %
- Perusterveydenhuollon sairaalahoidossa on ollut vuoden aikana n. 27 %

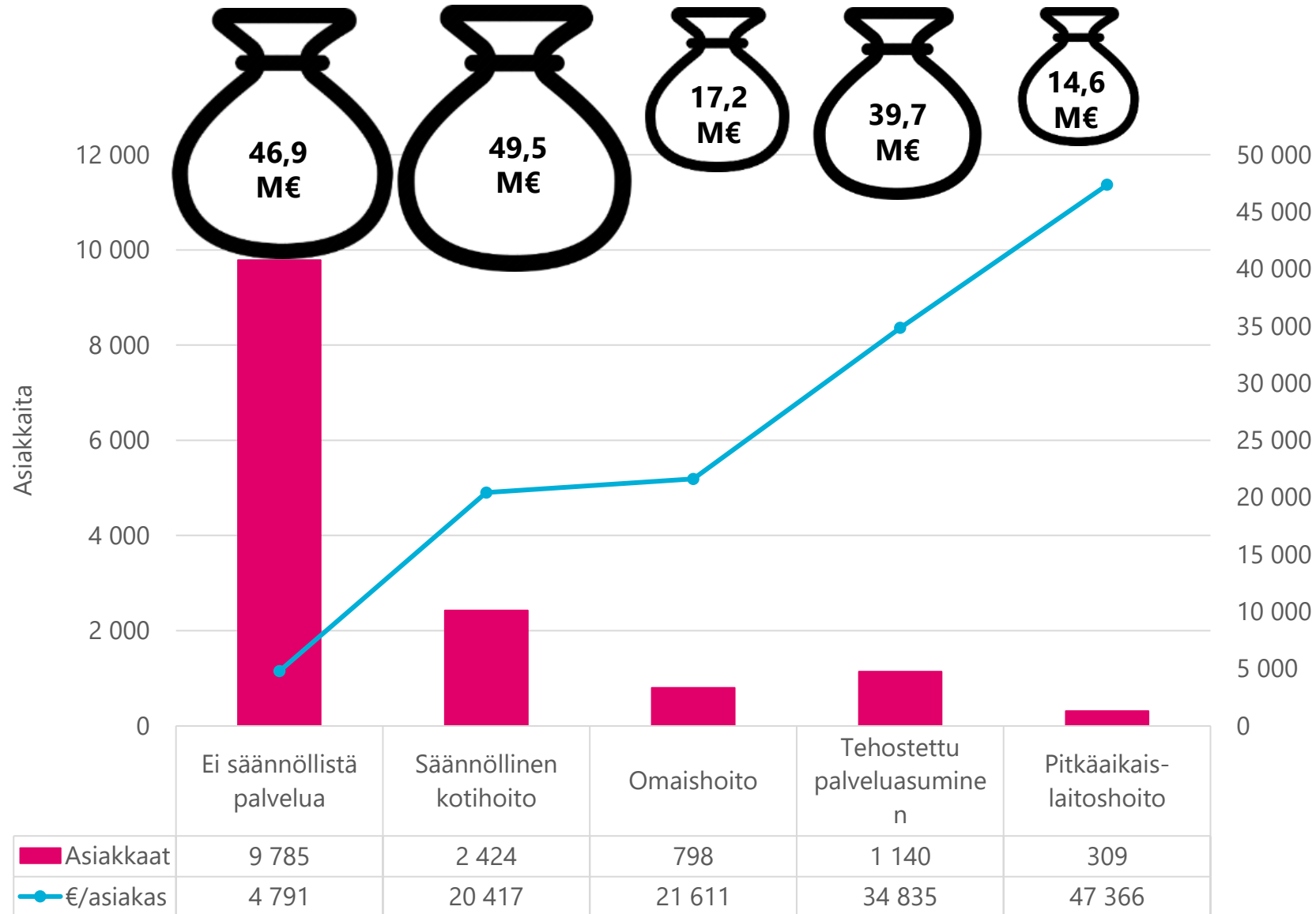
Yli 75-vuotiaiden palvelujen **kokonaismenot ovat olleet v. 2018 yhteensä n. 168 M€**

- Suurin osa menoista on kohdistunut ikäihmisten sosiaalipalveluihin (n. 56 %), tämän lisäksi menot ovat kohdistuneet somaattiseen erikoissairaanhoidon (n. 19 %) ja hoitoon perusterveydenhuollon sairaalahoidossa (n. 15 %).

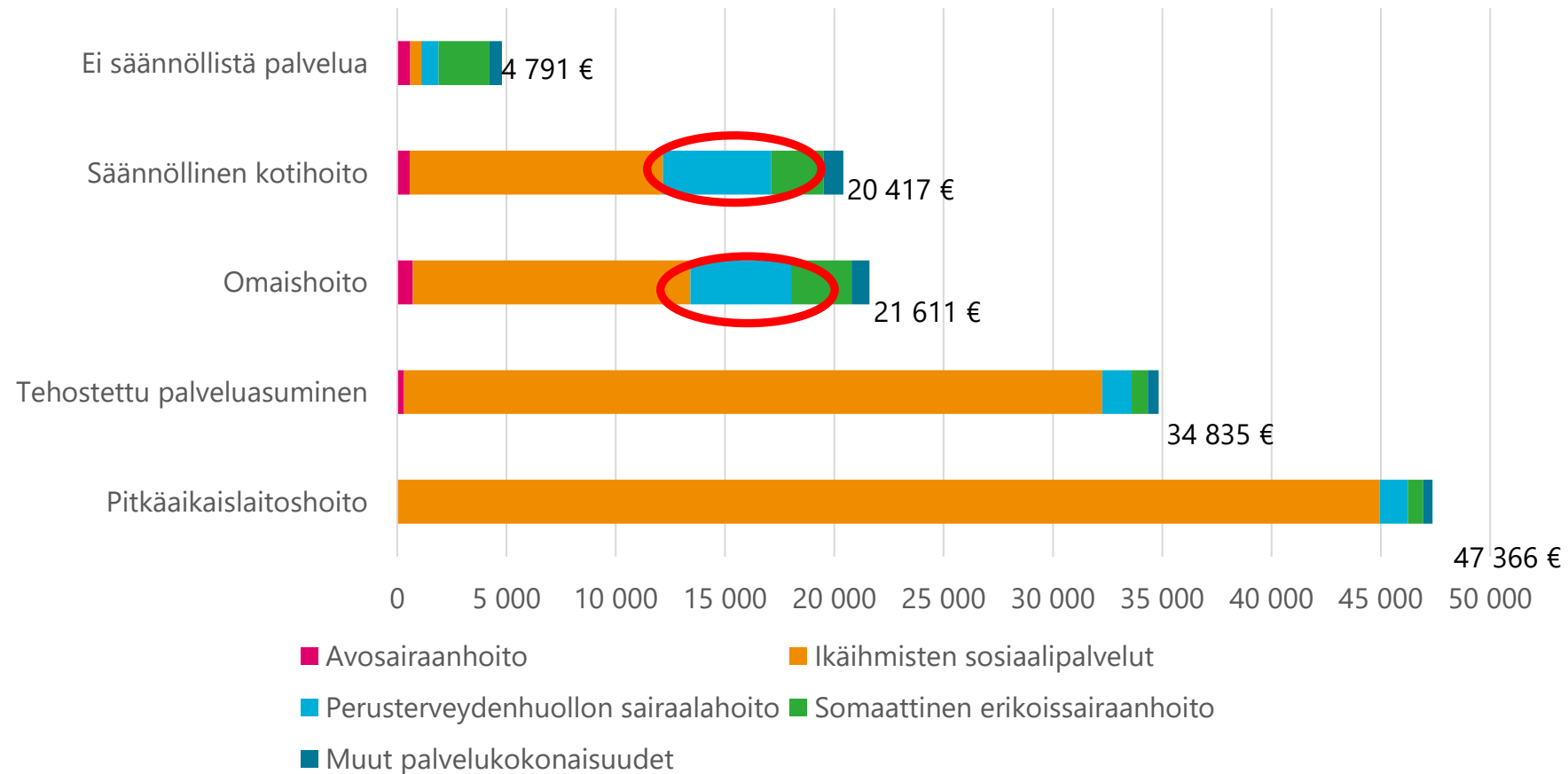
Asiakaskohtainen kustannus oli keskimäärin 12 855 €/asiakas, mediaani 3358 €/asiakas

25 % asiakkaista kerryttää 80 % yli 75-vuotiaiden sosiaali- ja terveystalouden kokonaiskustannuksista

Yli 75-vuotiaiden sosiaali- ja terveystalveluiden kokonaiskustannukset asiakassegmenteittain 2018

Yli 75-vuotiaiden sosiaali- ja terveystalouden integraation solmukohtat vuonna 2018

*) Asiakas voi kuulua useaan segmenttiin. Kustannukset jaettu segmentin kokonaisasiakasmäärällä. Kaikki asiakkaat eivät ole käyttäneet kaikkia palvelukokonaisuuksia.

Yhteiset kehitettävät toimintakokonaisuudet

Kotas-keskus (kotona asumisen tuen palvelut)

Yhteinen yhteyskeskus - "lennonjohtotorni"

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä toimintakyvyn turvaaminen

Hyvinvointiarviot,
Seniorineuvolan pilotointi
Kaatumisen ehkäisy

Kotona asumista tukeva 24/7
sairaanhoidollinen
erityisosaaminen ja
lääketieteellinen tuki
ammattilaisille

Mukana myös kaatumisten
ehkäisyntoimintamalli

Perusterveydenhuollon ja
erikoissairaanhoidon
vuodeosastohoidon
kokonaisuus

Sairaanhoidollinen ja
lääketieteellinen tuki kotiin
Kotas-sairaanhoitajan ja liikkuvan
sairaanhoitajan toimintamalli
Geriatrinen lääkäripooli

OULU

Oulu Capital
of Northern
Scandinavia

OYS 2030 Maailman älykkäin sairaala

Yli 75- vuotiaiden sote-palvelujen toimenpiteitä

**Kotona asumisen
tuen keskus
KOTAS**

Yhden kontaktin yhteys:
KOTAS-sairaanhoitaja

Liikkuva kotihoidon
sairaanhoitaja

Kuntouttava kotiutustiimi
ja kotikuntoutus

Yökotihoito, etäkotihoito
ja turva-auttaminen

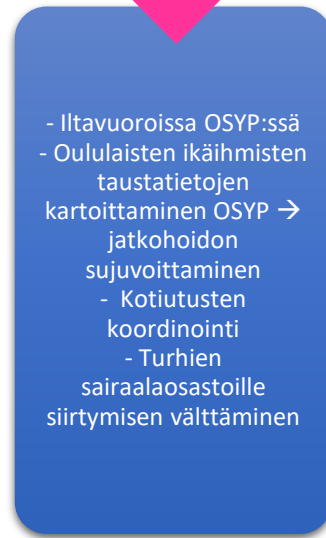
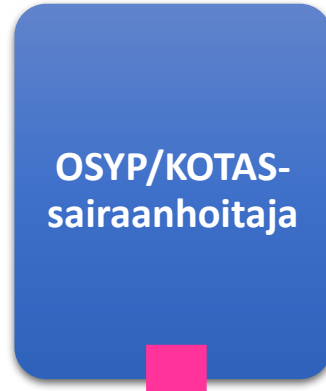
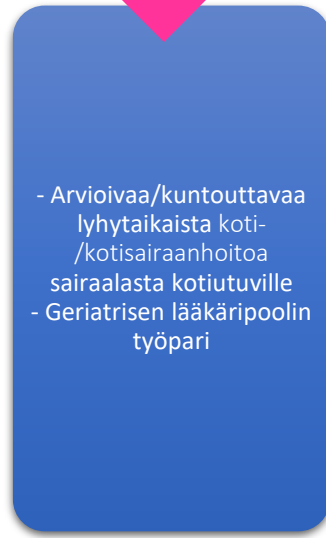
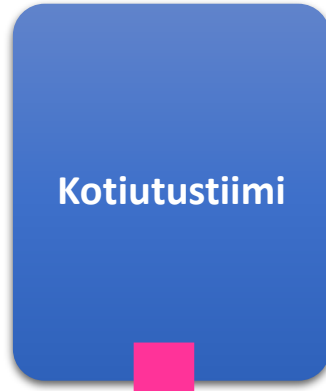
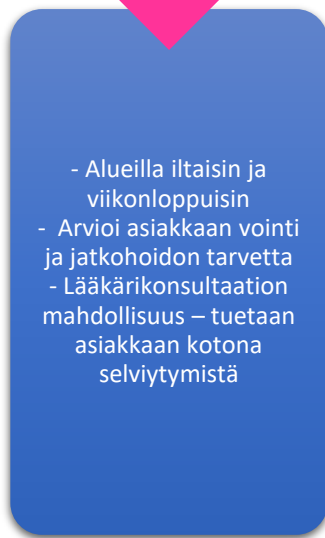
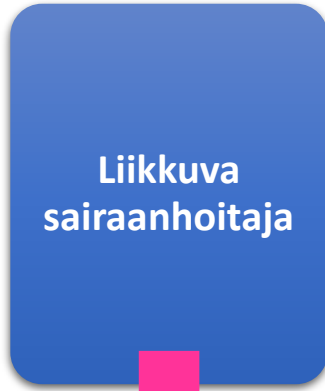
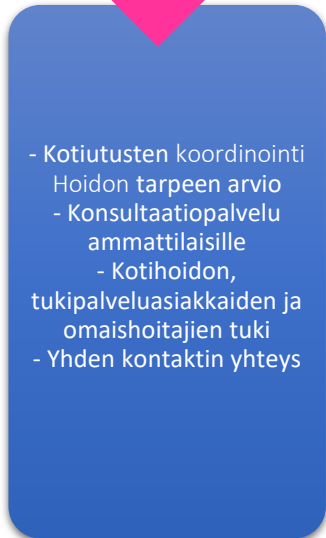
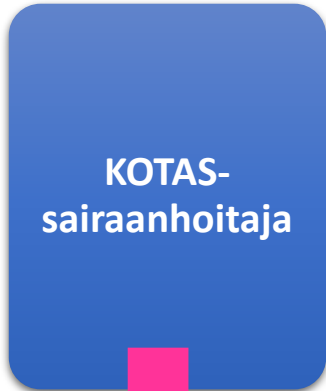
Ikäihmisten
palveluohjaus

Resurssipooli ja koti-
hoidon toiminnanohjaus

**Kotona asuvien ja jo
säännöllisten
palveluiden piirissä
(säännöllinen
kotihoito, omaishoito)
olevien osalta
ensihoidon,
yhteispäivystyksen
sekä
perusterveydenhuollon
sairaalapalveluiden
käyttö runsasta.**

KOTAS-keskuksen toiminnot

Akuuttitilanteiden tuki ja yhteistyö

- Kotihoito (yksityinen ja oma tuotanto)
 - Tehostettu palveluasuminen
 - ikäihmiset
- Omaishoitajat
- Perhehoito
- Ensihoito
- Palveluohjaus
 - OKS
 - OYS
- Muut kotiuttavat tahot
 - OSYP

Ikäihmisten hoito- ja palveluketjun päätavoitteet ja mittarit

1. Tavoite: *Ikäihminen pystyy elämään ja asumaan kotonaan mahdollisimman toimintakykyisenä ja turvallisessa ympäristössä pitkään ja hän pystyy ylläpitämään mahdollisimman itsenäisesti terveyttään ja hyvinvointiaan. ->*

IKÄÄNTYMISPOLIITTINEN OHJELMA

Mittarit:

- **Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet % (tavoite yli 92 %)**
- **Vähäisin sote-palveluin (keskiarvo alle 5000€/asiakas/vuosi) kotona asuvat yli 75-vuotiaat (toteuma 73,4 %) -> yhteisen kaupunkitasoisen tavoitteen asettaminen**
- Säännöllisen kotihoidon peittävyys yli 75-vuotiailla % (tavoite alle 15 %)
- Omaishoidon tuen peittävyys yli 75-vuotiailla % (tavoite yli 6 %)
- Ympäri vuorokautisen hoidon peittävyys yli 75-vuotiailla % (tavoite alle 8 %)
- Säännöllisen kotihoidon yli 75-vuotiaat uudet asiakkaat suhteessa yli 75-vuotiaiden määrään
- Ensihoidon asiakkaat yli 75-vuotiaista (%-osuus) ja km. tehtävien määrä/asiakas
- Hoito- ja palvelutakuuajat

2. Tavoite: *Ikäihmisten sosiaali- ja terveystalveluiden asukaskohtaiset kustannukset laskevat*

Mittari:

- Yli 75-vuotiaiden sosiaali- ja terveystalveluiden kokonaiskustannukset €/75 vuotta täyttänyt asukas

Ikäihmisten hoito- ja palveluketjun toimivuus

Tavoite 3. *Ikäihminen saa tarvitsemansa sairaanhoidollisen ja lääketieteellisen tutkimuksen ja hoidon oikeaan aikaan kotona tai palvelukodissa. Päivystyksellisiä tarpeita on mahdollisimman vähän ja ne hoidetaan joustavasti ja viiveettä virka-aikana siten, että asiakas ei tarvitse päivystystä. Jos ikäihminen tarvitsee päivystyksellisiä palveluja, tavoitteena on, että hän ei joutuisi sairaalaan, vaan palaisi kotiin tarvittaessa tehostetun hoidon tai palvelun turvin. Sairaalahoidon tarpeen tulee aina olla lääketieteellisesti perusteltua. Tehostetun kotikuntoutusjakson jälkeen mahdollisimman moni pärjää itsenäisesti kotona.*

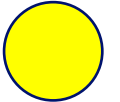
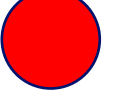
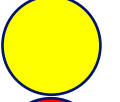
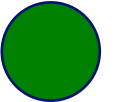
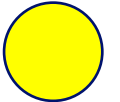
Mittarit:

- Geriatrisen lääkäripalvelun ja liikkuvan sairaanhoitajan asiakkaat ja kontaktit lisääntyvät.
- Omaishoidon, säännöllisen kotihoidon ja tehostetussa palveluasumisessa olevien 75-vuotiaiden ensihoidon käyttö vähenee (peittävyys ja tehtävät), tieto puuttuu
- Yhteispäivystyksessä käyneiden yli 75-vuotiaiden asiakkaiden osuus väestöstä ja käyntien määrä vähenee
- Päivystyksen kautta tulleiden yli 75-vuotiaiden perusterveydenhuollon sairaalahoidon asiakkaiden määrä, hoitojakson pituus ja sairaalahoitopäivien kokonaismäärä vähenee
- 30 vrk sisällä perusterveydenhuollon sairaalaan palanneiden yli 75-vuotiaiden määrä vähenee
- Perusterveydenhuollon sairaalahoidossa tehostetun asumispalvelun tai laitoshoidon paikkaa odottavien ja odotuspäivien määrä vähenee
- Tehostetun kotikuntoutuksen jälkeen mahdollisimman moni asiakas pärjää itsenäisesti kotona (%)

Toimenpiteiden toteutuminen v. 2021

Mittari	Tavoitetaso	TP 2021
Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet %	yli 93 %	92,2 % (TP 2020: 91,8 %)
Vähäisin sote-palveluin kotona asuvien yli 75-vuotiaiden %-osuus	yli 74 %	75,3 (TP 2020: 73,7 %)
Säännöllisen kotihoidon peittävyys yli 75-vuotiailla %	15 %	14,2 % (TP 2020: 15,2 %)
Omaishoidon tuen peittävyys yli 75-vuotiailla %	6 %	5,5 % (TP 2020: 5,4 %)
Ympäri vuorokautisen hoidon peittävyys yli 75-vuotiailla %	7 %	7,8 % (TP 2020: 8,2 %)
Hoito- ja palvelutakuuajat	lakisääteiset määräajat	Vuoden 2021 aikana ikäihmisten palveluissa palvelutakuu toteutui kiireellisen arvioinnin osalta 100 %:sti ja ei-kiireellisen arvioinnin osalta 94,3 %:sti. Ongelmia oli lähinnä päivätoiminnassa, turvapalveluissa ja vuorohoidossa. Kotisairaanhoidon hoitotakuu toteutui 100 %:sti. Vanhuspalvelulain edellyttämät keskimääräiset määräajat toteutuivat kaikissa palveluissa.

Yli 75-vuotiaiden sosiaali- ja terveystalveluiden kokonaiskustannukset 1-12

	TP 2019	TP 2020	TP 2021
yli 75 v menot, 1000 €	184 791	194 759	208 941
Menot, muutos	9 778	9 968	14 182
Menot, muutos %	5,6 %	5,4 %	7,3 %
yli 75 v väestö	13 481	14 228	15 058
yli 75 v väestö muutos	411	747	830
yli 75 v väestö muutos %	3,1 %	5,5 %	5,8 %
€/yli 75 v	13 708	13 688	13 876
€/yli 75 v muutos	318	-19	187
€/yli 75 v muutos %	2,4 %	-0,1 %	1,4 %

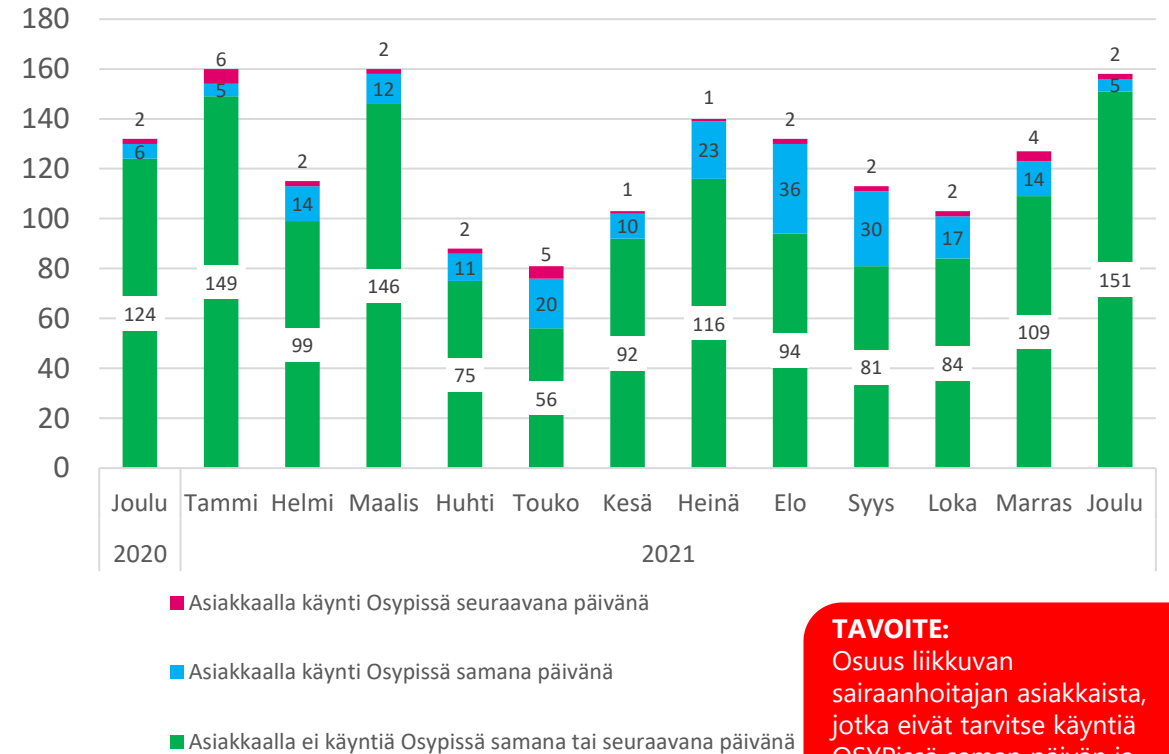
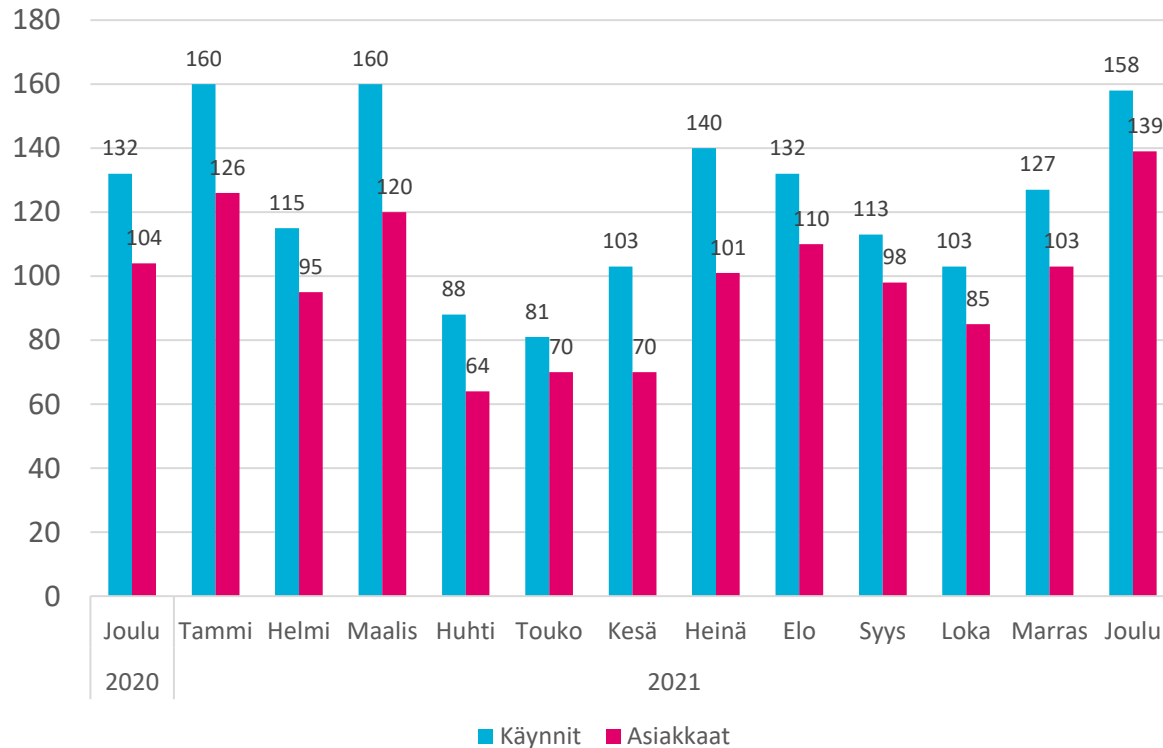
Asukaskohtaiset menot kasvoivat 1,4 % edellisvuodesta. Kasvua on etenkin ikäihmisten kotihoidon ja asumispalveluiden sekä avosairaanhoidon, somaattisen erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon sairaalahoidon menoissa. Ikäihmisten laitoshoidon menot ovat laskeneet edellisvuodesta. Koronakustannukset nostavat avosairaanhoidon menoja. Tehostetun palveluasumisen asiakkaiden ateriamaksujen siirtyminen 1.7. alkaen kunnan maksettavaksi nostaa osaltaan ikäihmisten asumispalveluiden kustannuksia.

TAVOITE:

Yli 75-vuotiaiden sosiaali- ja terveystalveluiden kokonaiskustannukset €/75 vuotta täyttänyt asukas laskevat pitkällä aikavälillä ja vuonna 2021 kustannukset nousevat enintään 1 %.

Menot	2019	2020	2021	Muutos 2019-2020	Muutos %	Muutos 2020-2021	Muutos %
Avosairaanhoido	9 718 615	11 702 233	14 197 005	1 984	20,4 %	2 495	21,3 %
Avoterveydenhoito	30 977	29 673	30 475	- 1	-4,2 %	1	2,7 %
Ikäihmisten asumispalvelut	42 545 829	46 103 211	51 680 017	3 557	8,4 %	5 577	12,1 %
Ikäihmisten hyvinvointia edistävät palvelut	685 283	475 578	123 625	- 210	-30,6 %	- 352	-74,0 %
Ikäihmisten kotihoito	28 100 711	31 545 386	33 806 445	3 445	12,3 %	2 261	7,2 %
Ikäihmisten laitoshoido	23 123 683	23 052 923	21 006 132	- 71	-0,3 %	- 2 047	-8,9 %
Ikäihmisten omaishoido	5 523 262	5 549 241	5 879 258	26	0,5 %	330	5,9 %
Kehitysvammaisten palvelut	1 350 756	1 267 818	1 405 607	- 83	-6,1 %	138	10,9 %
Kuntoutus	1 989 617	1 615 317	2 032 152	- 374	-18,8 %	417	25,8 %
Maahanmuuttajapalvelut	8 313	14 429	5 474	6	73,6 %	- 9	-62,1 %
Mielenterveyspalvelut	750 426	711 945	818 511	- 38	-5,1 %	107	15,0 %
Muut asumispalvelut alle 65-v. SHL	48 008	137 560	178 104	90	186,5 %	41	29,5 %
Muut ikäihmisten kotona asumista tukevat palvelut	3 219 924	2 637 904	2 745 143	- 582	-18,1 %	107	4,1 %
Omaishoido alle 65 v.	29 796	48 738	5 415	19	63,6 %	- 43	-88,9 %
Perheoikeudelliset palvelut	710	428	409		-39,8 %		-4,4 %
Perusterveydenhuollon sairaalahoido	25 764 424	25 719 221	28 241 171	- 45	-0,2 %	2 522	9,8 %
PPSHP Psykiatrinen erikoissairaanhoido	1 448 596	1 051 533	1 287 385	- 397	-27,4 %	236	22,4 %
PPSHP Somaattinen erikoissairaanhoido	35 366 361	38 154 509	39 912 994	2 788	7,9 %	1 758	4,6 %
Päihdepalvelut	91 173	45 904	46 956	- 45	-49,7 %	1	2,3 %
Sosiaali- ja kriisipäivystys	24 393	18 771	2 057	- 6	-23,0 %	- 17	-89,0 %
Suun terveydenhuolto	1 009 627	1 009 649	1 207 642		0,0 %	198	19,6 %
Taloudellisen tuen palvelut	41 695	30 761	50 195	- 11	-26,2 %	19	63,2 %
Työikäisten palvelut	405 037	479 410	25 906	74	18,4 %	- 454	-94,6 %
Vammaisten palvelut	3 513 784	3 356 977	4 253 320	- 157	-4,5 %	896	26,7 %
Palvelukokonaisuus	184 790 998	194 759 120	208 941 398	9 968	5,4 %	14 182	7,3 %

Liikkuvan sairaanhoitajan käynnit ja asiakkaat

TAVOITE:
 Osuus liikkuvan sairaanhoitajan asiakkaista, jotka eivät tarvitse käyntiä OSYPissä saman päivän ja seuraavan päivän aikana, kasvaa.

85,4 % liikkuvan sairaanhoitajan asiakkaista ei tarvinnut käyntiä yhteispäivystyksessä ajanjaksolla 12/2020 – 12/2021 (v. 2020: 88 %).

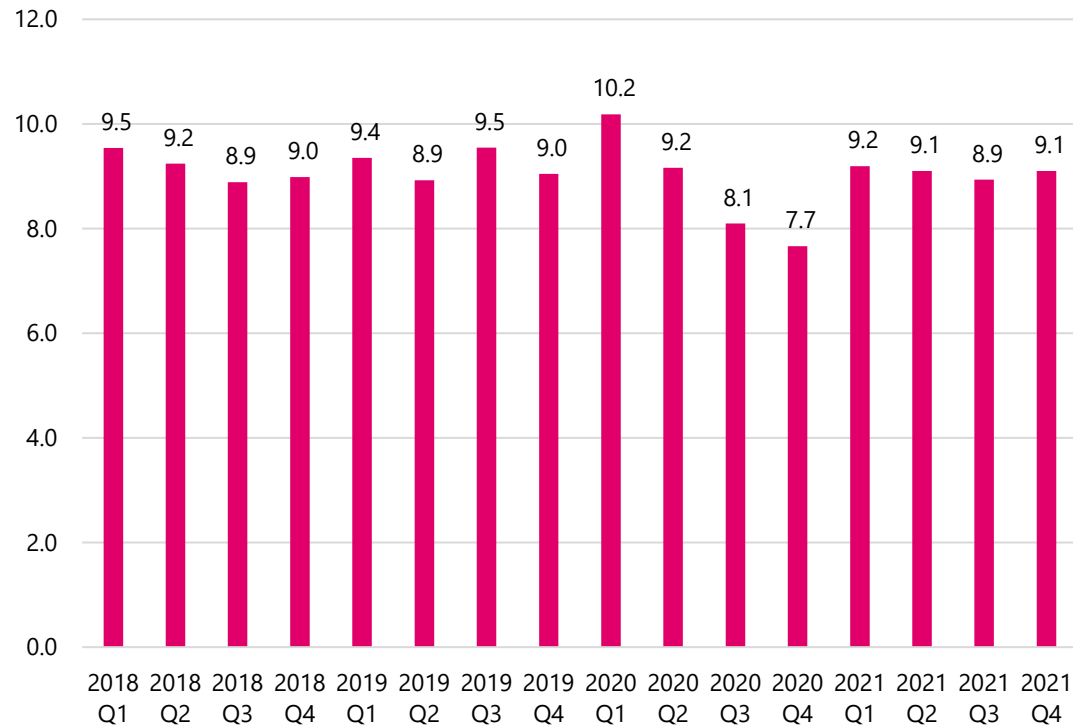
Liikkuvan sairaanhoitajan työpanosta on yksi työvuoro vuorokaudessa, joulukuusta -maaliskuusta on ollut lisäresurssina 1 työpanos.

*Asiakkaalla käynti samana päivänä Osypissä; Käyntien määrän kasvu kertoo asiakkaiden lisääntyneestä akuutista hoidon tarpeesta, johon ei ole voitu vastata liikkuvan sairaanhoitajan käynnillä. Lukumäärää nostaa hieman liikkuvan sairaanhoitajan aloittamat iv-hoidot asiakkaan Osypistä kotiutumisen jälkeen (kotisairaaloiminta).

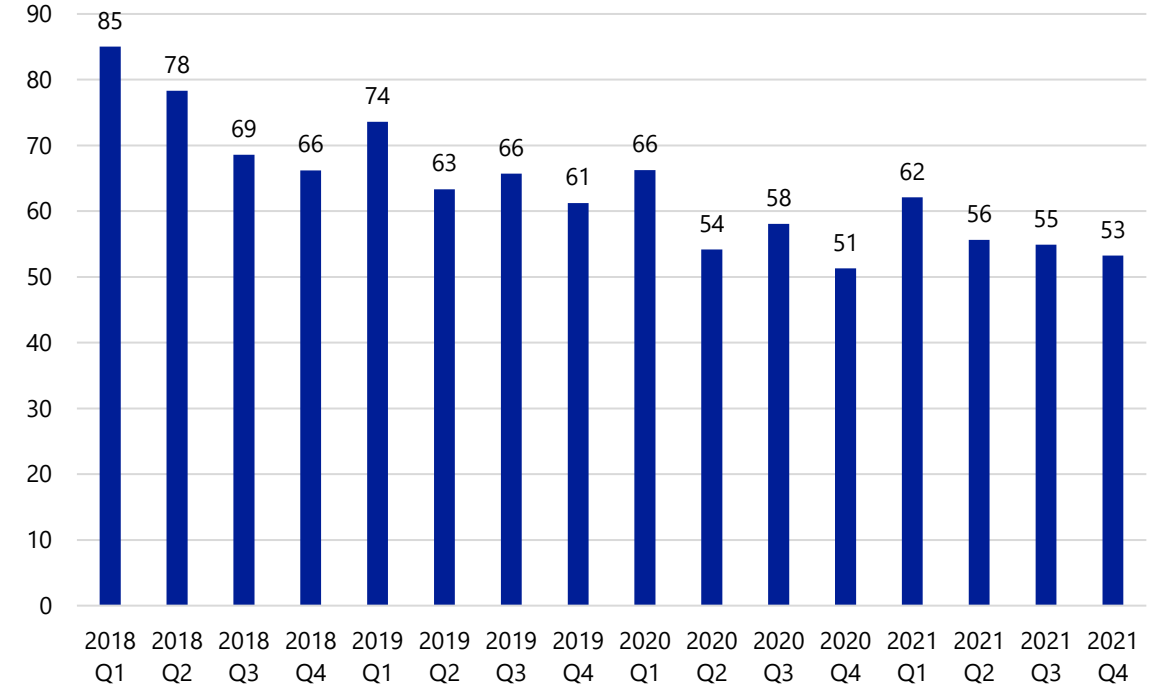
Päivystyksen kautta tulleet yli 75-vuotiaat perusterveydenhuollon sairaalahoidossa (sisältää OKS ja sairaalaostot)

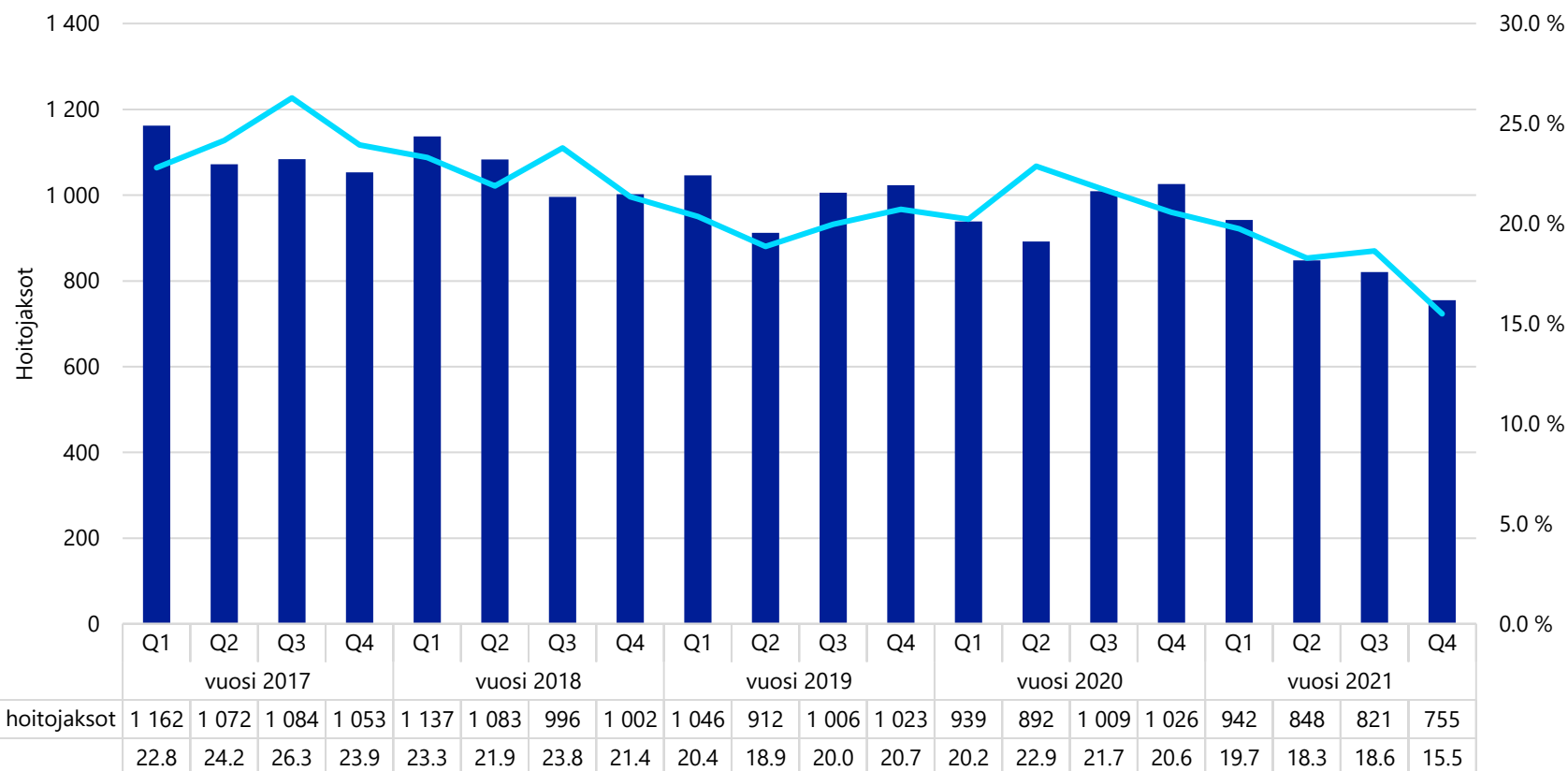
Hoitojakson kesto osypin jälkeen

Osypin kautta tulleiden käytössä olleet perusterveydenhuollon sairaansijat

Yli 75-vuotiaat 30 vrk sisällä perusterveydenhuollon sairaalaan palanneet

Yli 75-vuotiaista perusterveydenhuollon sairaalahoidosta kotiutuneista 18,1 % palasi sairaalaan 30 vuorokauden sisällä vuonna 2021 (21,3 % vuonna 2020 ja 20,0 % vuonna 2019).

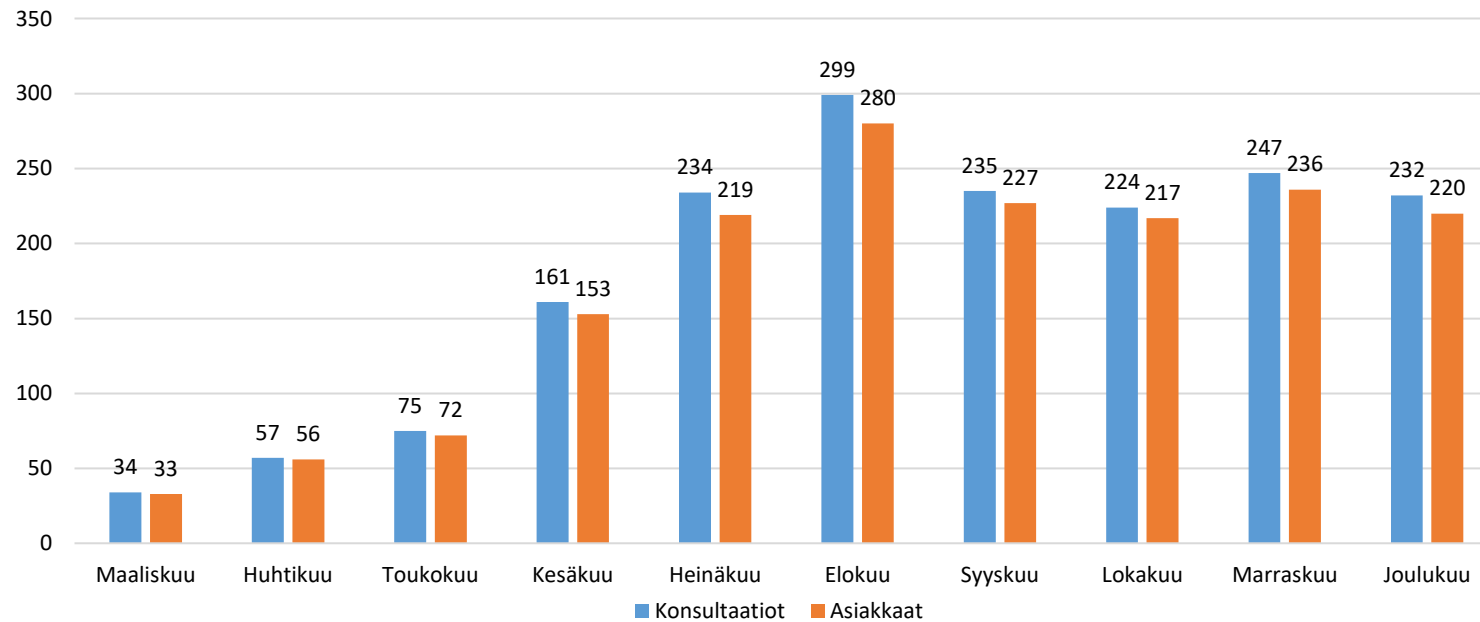
Kotisairaala, palliatiivinen hoito ja vaativa kotisairaanhoido eivät ole mukana.

TAVOITE:
30 vrk sisällä perusterveydenhuollon sairaalaan palanneiden yli 75-vuotiaiden määrä pysyy hyvällä alle 25 %:n tasolla

OSYP:ssä olevien Osyp-Kotas-hoitajien konsultaatiot ja asiakkaat v. 2021

OSYP:ssä olevien Osyp-Kotas-hoitajien konsultaatiot ja asiakkaat v. 2021

Käytössä on ollut yksi työpanos vuorokaudessa. Toiminta käynnistyi hitaasti mutta on saavuttanut tasaisen tason.

Yli 75-vuotiaat perusterveydenhuollon yhteispäivystyksessä

	1-12/2020	1-12/2021	Muutos	Muutos %
Yli 75-vuotiaita väestö	15 081	16 033	952	6,3 %
Osypin asiakas	3 323	3 720	397	11,9 %
Osypin asiakas % väestöstä	22,0 %	23,2 %	1,2 %	5,3 %
Osypin lääkärikäynnit	5 462	6 106	644	11,8 %
Meni jatkohoitoon pth sairaalaan %	44,3 %	36,8 %	-7,4 %	-16,8 %
Osypin kautta tulleiden käytössä olleet pth sairaansijat keskimäärin	58	56	-1	-2,1 %
Keskim. hoitoaika osypin jälkeen	8,7	9,1	0,4	4,5 %

TAVOITE:

Yhteispäivystyksessä käyneiden yli 75-vuotiaiden asiakkaiden osuus väestöstä ja käyntien määrä vähenee edellisen vuoden samaan ajankohtaan verrattuna

TAVOITE:

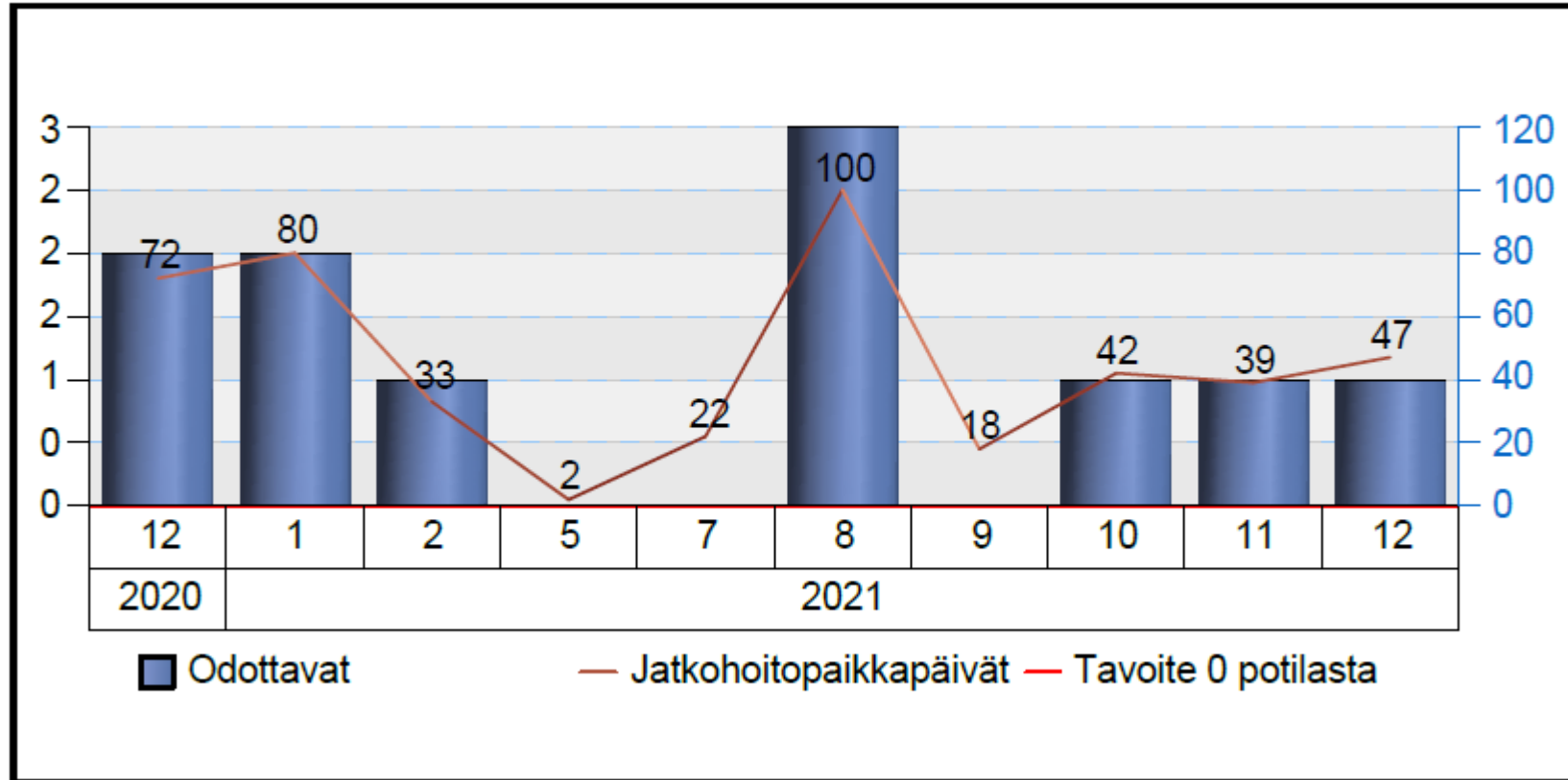
Päivystyksen kautta tulleiden yli 75-vuotiaiden perusterveydenhuollon sairaalahoidon asiakkaiden määrä ja sairaalahoitopäivien kokonaismäärä vähenee ja hoitajakson pituus pysyy ennallaan

- 23,2 % yli 75-vuotiaista kävi vähintään kerran Osypissä vuonna tammi-joulukuussa 2021
- 36,8 % käynneistä johti jatkohoitoon perusterveydenhuollon sairaalaan (sisältää OKS ja sairaalaostot, kotisairaala ei mukana), jossa keskimääräinen hoitoaika oli 9 vuorokautta
- Osypin kautta tulleiden yli 75-vuotiaiden käytössä oli keskimäärin 56 perusterveydenhuollon sairaalan sairaansijaa, mikä oli keskimäärin saman verran kuin edellisenä vuonna

Oulun kaupunginsairaalassa jatkohoitopaikkaa odottavat

Oulun kaupunginsairaalassa jatkohoitopaikkaa odottavien määrä

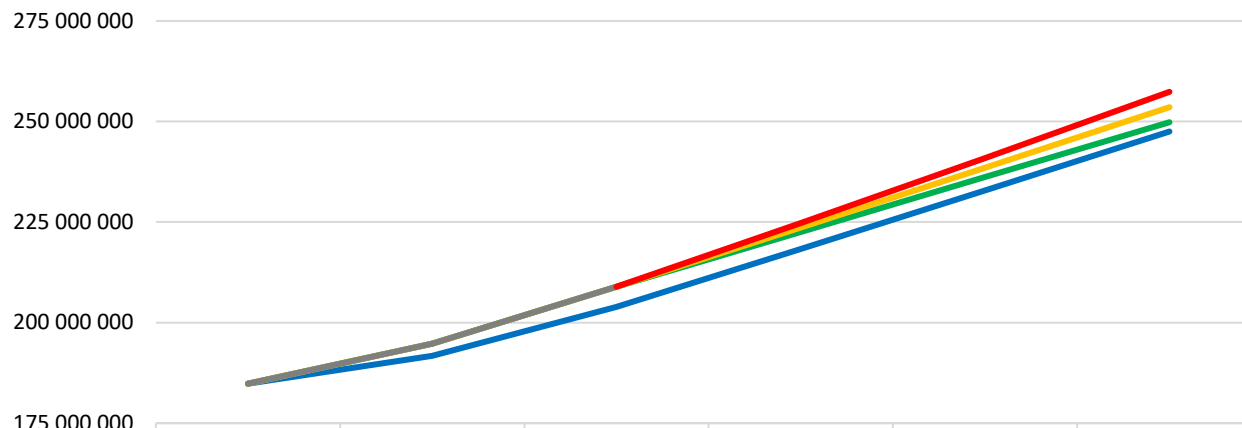
TAVOITE:

Perusterveydenhuollon sairaalahoidossa tehostetun asumispalvelun tai laitoshoidon paikkaa odottavien ja odotuspäivien määrä vähenee

Skenaariokuva ja taloudelliset tavoitteet

Ikäihmisten yli 75-vuotiaiden kokonaiskustannusten kasvuskenaariot

	TP 2019	TP 2020	TP 2021	2022	2023	2024
TP 2020 ja 2021 ilman koronakustannuksia (arvio), kasvu 0,5 % seur. vuosille	184 790 998	191 759 120	203 941 398	218 313 930	232 838 769	247 489 650
0-kasvu €/yli 75 v. +0 %	184 790 998	194 759 120	208 941 398	222 553 531	236 179 541	249 791 675
€/yli 75v. kasvu +0,5 %	184 790 998	194 759 120	208 941 398	223 666 299	238 547 241	253 557 316
€/yli 75v. kasvu +1,0 %	184 790 998	194 759 120	208 941 398	224 779 067	240 926 750	257 360 612

	TP 2019	TP 2020	KS 2021	TP 2021	KS 2022
Yli 75v menot, 1000 €	184 791	194 759	209 842	208 941	222 137
Menot, muutos 1000 €	9 778	9 968	15 083	14 182	14 137
Menot, muutos %	5,6 %	5,4 %	7,7 %	7,3 %	6,8 %
Yli 75 v väestö	13 481	14 228	15 179	15 058	16 130
Yli 75 v väestö muutos	411	747	951	830	951
Yli 75 v väestö muutos %	3,1 %	5,5 %	6,7 %	5,8 %	6,3 %
€/yli 75 v	13 708	13 688	13 825	13 876	13 772
€/yli 75 v muutos	318	-19	136	187	69
€/yli 75 v muutos %	2,4 %	-0,1 %	1,0 %	1,4 %	0,5 %

Vuoden 2021 tavoitetaso yli 75-vuotiaiden asukaskohtaisten menojen kasvulle oli 1 %. Asukaskohtaiset menot kasvoivat n. 1,4 % ja kokonaismenot n. 14,2 M€, 7,3 %.

Koronakustannuksia sisältyy ketjun kustannuksiin tilinpäätöksessä 2020 arviolta n. 3 M€ ja tilinpäätöksessä 2021 arviolta n. 5 M€. Koronakustannusten toteuma on arvio, koska koronan osuutta ketjun kustannuksista ei saa tarkkaan eroteltua.

Kun laskennalliset koronakustannukset eliminoidaan vuosilta 2020 ja 2021, kokonaismenot kasvoivat n. 12,2 M€ ja asukaskohtaiset menot kasvoivat n. 0,5 % vuonna 2021.

Vuoden 2022 tavoitetaso yli 75-vuotiaiden asukaskohtaisten menojen kasvulle on 0,5 %.

Integraatioselvityksen hyöty tunnistettavissa

- KOTAS-keskuksen sairaanhoitajat tekevät joustavasti erilaisia työnkuvia (konsultaatiopuhelin, hoidontarpeen arvio, liikkuva sairaanhoitaja, kotiuttaminen kotiutustiimissä ja OSYP-KOTAS konsultaatiotyötä)
- Kotas -toimintamallin laajentaminen erityisryhmien asumispalveluihin
- Geriatrisen lääkäripooli tukemaan vahvemmin koko ikääntyneiden hoito- ja palveluketjua
- Kevyen, lyhytaikaisen osastoseurannan kehittäminen
- Palveluohjauksen, oman tuotannon ja ulkoisen tuotannon strateginen ohjaus ja koordinaatio
- Kotikuntoutuksen yhteistyöverkoston vahvistaminen
- Hyvinvointiarvioiden laajentamisen malli seniorineuvolapilotin jälkeen
- Erikoissairaanhoidon ja peruspalveluiden yhteistyön jatkaminen hoito- ja palveluketjussa nimettyjen työryhmien vetämänä

*Tiedolla johtamisen
kautta kohti
vaikuttavia
toimenpiteitä!*

Kiitos!

OULU

Oulu Capital
of Northern
Scandinavia

OYS⁺2030 Maailman älykkäin sairaala

OULU
HEALTH